

Đóa Hoa Quỳnh Trong Đêm

Như Đức

Buổi tối đó, hộ thất đã mang ra cho tôi một bông hoa quỳnh vừa hé nở, cắm trên đĩa tròn với một cọng thủy vi tùng xanh biếc. Chiều lòng, tôi đã phải ngồi dậy, thắp cây đèn dầu lớn để ngắm nghía. Loài hoa thiết lạ chỉ nở vào ban đêm. Tôi là kẻ không ưa thức đêm, đã phải tận tình chiêm ngưỡng vẻ đẹp của nó trước khi đi ngủ và để cây đèn bên cạnh, ánh sáng vừa đủ soi vẻ trắng muốt dịu dàng của bông hoa, trong căn thất nhỏ. Mùi hương nhẹ thoảng không ngợp lắm, tôi có thể chịu được, và thỉnh thoảng giữa cơn ngủ say, tôi tỉnh dậy, ngóc lên nhìn đầu tủ, nụ hoa quỳnh vẫn còn đó, lặng lẽ nở một mình. Cánh hoa mỏng trắng tinh xếp khít khao với nhau, làm tôi nhớ màu lụa trắng của thời học sinh trung học, màu lụa thật nhẹ và mơ mộng như lứa tuổi thời ấy.

Ý tưởng có một bông hoa làm bạn với mình trong thất, và không lâu, sáng mai mình sẽ không còn thấy nó nở tung, hé mở những chiếc cánh thế này, để lộ từng chùm nhụy cong vút mảnh mai bên trong. Tôi đã phải chịu khó thức dậy nhiều lần để ngắm bạn. Nụ hoa vẫn nở bất kể là có tôi hay không có tôi, bất kể là đang ở trên cành hay được cắm vào đĩa.

Đóa hoa quỳnh trong đêm

Suốt đêm nó vẫn giữ độ hàm tiếu. Tôi chưa thấy hoa quỳnh mẫn khai vì có bao giờ tôi ở bên cạnh chậu quỳnh cho đến khuya. Tôi ngắm nó như một vật lạ nhất trên đời. Phía bên này, tôi có một đóa tường vi hồng đang nở, nhưng tôi không chú ý lắm vì nghĩ rằng tường vi đến sáng vẫn còn.

Đóa hoa dường như muốn nói với tôi một điều gì - Không lâu lắm, tôi hiện diện chỉ một đêm thôi. Ngày mai và vĩnh viễn tôi không bao giờ hé cánh lần thứ hai. Đó phải chăng là thông điệp của vô thường? Người học hoài có nhớ? Nhưng hiện tại tôi đang có mặt đây, sự có mặt của tôi là cả một thế giới bùng nở. Hơi đêm mát lạnh, màu u tối của đêm làm tăng vẻ trắng muốt của tôi. Chiếc lá mang tôi trên mình cũng đang nở, vì nó đang mang trên mình một bông hoa, khác với những chiếc lá sương. Tia nắng mặt trời từng ngày nuôi dưỡng thân cây, tia nắng vàng óng của ban ngày, tôi chưa khi nào giáp mặt, nhưng tôi biết tia nắng đẹp tuyệt vời đó đã cấu tạo nên tôi trong từng chút một. Cọng hoa tròn mũm mĩm non mướt, đài hoa râu ria, cánh hoa và nhụy hoa điểm một đầu phấn vàng. Chúng tôi đang nở đây trong sự nuôi dưỡng của ánh mặt trời và tất cả muôn duyên.

Tôi đã tung ra hết vẻ đẹp của mình, đang cười lặng lẽ bên cây đèn dầu. Thế giới chung quanh ngủ yên, cả cô chủ thất

Đóa hoa quỳnh trong đêm

cũng ngủ. Thật thích thú và kỳ diệu khi mình tỉnh thức giữa lúc mọi người ngủ say - Tôi đọc trên cánh hoa quỳnh nỗi thích thú ấy - Bạn cứ ngủ - Cô chủ, tôi thức một mình cũng đủ vui, không cần phải chuyện trò giao tế. Thức với tôi, là bác gió đêm nhẹ nhàng, lay động cành lá, làm chao động những cọng nhụy rung rinh, và cánh hoa dợn sóng. Gió thật mát, chỉ vuốt nhẹ trên mặt hoa mịn màng. Tối nay trời không mưa, cũng may những giọt mưa nặng hạt sẽ làm tôi mệt mỏi, sức của tôi không chở được một giọt nước mưa. Và chính vì vậy cô chủ phải đem tôi vô thất, tôi biết, cô thích để tôi ngoài trời, để tôi một mình nở trắng trên chiếc bàn con giữa sân, chung quanh là đêm rủ bóng, những vì sao trên xa cũng nhìn thấy tôi nữa là. Thỉnh thoảng cô sẽ đẩy cửa ra, nhìn tôi một chút rồi quay vô giường. Nếu cô thích cô sẽ để cửa suốt đêm, đèn vãn nhỏ, và nằm nhìn ra phía tôi, cô có một lối ngắm hoa thật làm biếng, không văn nghệ tí nào.

Mấy nhà thơ thường hay thức đêm bên tôi, chế một bình trà ngon, châm một điếu thuốc, hoặc với vài ba người bạn nói chuyện nho nhỏ, hoặc tìm ý thơ vần thơ bên cạnh tôi. Có lẽ họ tìm cảm hứng, tìm cách quên tôi qua cảm hứng của họ: có một bông quỳnh đã nở trong vườn đêm nay.

Đóa hoa quỳnh trong đêm

Có người cho bắt đèn điện, những bóng đèn con giăng mắc suốt cả thân cây, soi rọi chúng tôi một cách lộ liễu. Hoa mà nằm bên cạnh đèn điện thì thật là kỳ cục. Người đời có những ý thích và lối thưởng ngoạn không hợp gu với tôi. Nhưng tôi nở là vẫn nở, không vì thế mà kém vui. Chỉ có một đêm thôi, hơi đâu mà bận tâm với họ.

Để tôi ngoài trời là để giữa thiên nhiên, còn đem vào nhà là vật sở hữu, có thể đốt một ngọn nến hay cây đèn dầu khiêm nhường chút đỉnh, ánh sáng phải lịch sự, đừng chói chang. Tôi là biểu trưng của đêm, rất thâm kín.

Đêm trải dài mênh mông, tôi cũng trải đời mình mênh mông vô tận. Tôi không hề mỏi mắt đêm nay, sau đó tôi sẽ khép lại, và đi vào quên lãng. Tôi nở thật trọn vẹn cho đêm này, cho thế giới của tôi. Quá khứ, đêm trước tôi chưa nở nên không có gì đáng nói, và tương lai, đêm sau, tôi không có mặt nên cũng chẳng có gì phải quan tâm.

Hạnh độc cư của vị Tỳ-kheo là:

Đừng theo dấu quá khứ

Hay khát vọng tương lai chưa đến

Cái gì đã qua bỏ lại đằng sau

Cái gì chưa đến thì chưa đạt được

Và cái hiện tại

Đóa hoa quỳnh trong đêm

Hãy dùng tuệ giác soi chiếu khi nó xảy đến.

(lời Phật dạy)

Độc cư là ở một mình, vắng bóng mọi người chung quanh. Tập hạnh độc cư để không ô nhiễm với mọi hiện tượng và được giải thoát vì từ bỏ tất cả.

Nhưng độc cư bên ngoài không quan trọng bằng độc cư tâm linh, đó là sự vắng bóng mọi ngoại nhân quá khứ hay trông ngóng tương lai, đó là một tâm thức hồn nhiên rộng suốt, không chứa để mọi ý niệm, cảm tình lo âu, nhớ nhung... đủ thứ hăm bà lẳng của tâm thức - như đóa hoa quỳnh chỉ nở trong hiện tại.

Tập tọa thiền là để tập độc cư tâm linh, để buông xuống mọi vọng tưởng ồn ào, mọi bóng hình chen chúc ồ ạt - Đó không phải là sự cô đơn héo úa, buồn tẻ, mà thật ra đó là sự tươi mát của đóa quỳnh trong đêm.

"Và Niết-bàn là sự độc cư tâm linh cao nhất"

